

Luc DONDEYNE

Swinging Mirrors

Luc Dondeyne

There are always bright spots on the horizon

For the first time at the Transit gallery, Luc Dondeyne is exhibiting 'work that leans towards abstraction'. Yet the artist immediately adds: 'I have *countered* this too.'

I.

In his studio in Ramsdonk, past the bend at St Martin's Church, Luc Dondeyne gallantly explains the beginnings of his new series of oil paintings entitled *Swinging Mirrors* (2022). He departed from the motif of an emergency thermal blanket. 'I tried to capture the object's geometry,' he bluntly confesses. 'It's an attractive material in terms of structure. When laid out on the ground, this almost weightless, double-sided foil – gold on one side and silver on the other – is perfectly suited to formal experiments.' It offers the same potential as the foil around chocolate bars: it can be folded, smoothed, rolled and pleated, compressed into a ball, or brutally crumpled. Luc Dondeyne says that, as a colourist, it is a challenge to paint reflective materials. They possess a certain 'alchemy'.

Pictorial qualities aside, emergency blankets are anything but neutral. Decathlon sells them – not without cynicism or at least indifference – as 'single-use survival blankets, with dual functions and two sides'.¹ The golden side is heat-retaining and the silver one is cooling. Smart athletes and mountain hikers carry an emergency blanket in their rucksacks as standard. 'Peace of mind in a small package.' 'Excellent value for money'. So far so good.

Apart from, holidays, sports and games, the survival blanket initially calls to mind the harsh reality of the refugee crisis. The paper-thin, rustling blanket, designed to ensure thermal insulation, has been a familiar sight since 2015. We see it wrapped around the rained-out or driven-back migrants huddled at walls or barbed-wire fences near state borders, or on the shivering and half-drowned people who have been pulled from the sea or rescued from boats. More often than not, the thermal blanket is an ad hoc shroud. They are almost as ubiquitous as face masks nowadays.

'I see the refugee crisis as one of the biggest issues of our time,' says Luc Dondeyne. 'We are experiencing the repercussions and consequences of colonialism: there is a direct link to the refugee crisis. The world is open to everyone today because of the internet. Migration is the obvious result. It's understandable. How we respond is the real question. In my new series of canvases, I prefer not to address the issue (too) literally, but to *formally* objectify the facts *in order to grasp them*. Nevertheless, my images are layered and certainly not innocent. With-

out being corny or sentimental, they can somehow raise questions about the (geo)political, (socio)economic and climate debacle.’

II.

It would be wrong to assume, purely based on this initial springboard, that the emergency blanket motif has unilaterally triumphed in the new work. In addition to the seven canvases of which it is the exclusive keynote, Luc Dondeyne has also delivered three utterly different paintings to the Transit gallery. They include figures, young and attractive people, glowing with health, athletic, never in need of an emergency blanket – clearly (?) safe. Luc Dondeyne speaks of a ‘counterpoint’.

‘For these works, I departed from the idea of movement,’ says Luc Dondeyne, ‘from the dance that I developed in collaboration with three young Portuguese performers. I needed dancers as models – moving bodies that I could observe, draw, sketch, etch and photograph. I wanted to be able to work from photographic material. My models all tend to be people with whom I’ve crossed paths more or less by accident. But in this case, I grasped the bull by the horns. I knew all three models from my teaching practice.² They all pose for the drawing class. But they had never posed – let alone performed – together. They’d only passed each other in the corridor, so the connection was tenuous (although the two girls were a bit closer). But I knew it would click! All three operate at the intersection of art, dance and performance. They also have connections in Portugal; they are extremely mobile and live in different places. They are from the Lisbon area.’

‘I asked them if we could work together around the theme of improvisation; to which they enthusiastically agreed. I played Brazilian music in my studio, which features a genuine, old-fashioned stage – a ballroom relic. Improvisation was the most natural thing in the world; they were born to move... it was a privilege to work with them. You don’t make paintings like *Rokoko* or *Stone Flower* alone. I deliberately chose not to let them improvise with the survival blanket. I wanted to keep that strictly separate.’

III.

Strictly separate or not, the figurative works and emergency blanket paintings coalesce in the presentation at the Transit gallery. The artist’s choice of exhibition title, *Swinging Mirrors*, can be taken literally: the dancing, swinging mirror is none other than the tilting kind from your cloakroom, bathroom or boudoir. But isn’t the single-use survival blanket also a kind of swinging mirror, with its alternating gold and silver sides that both capture and reflect the sunlight?

Swinging Mirrors refers equally to music, dance and jazz (the ‘swing’) and to the ‘swinging’ or slippage of meanings: the indeterminacy of our attitude in the face of the global ecological and existential crisis; the fluctuation of our responsiveness in the face of the life-threatening situation in which we find ourselves today. In addition,

Swinging Mirrors also refers to an earlier series of works in which water plays an important role. After all, this also revolves around the changeability of light and, in terms of subject, the duality surrounding beaches. They exude an air of escapism but, at the same time, the water can be extremely threatening. One only has to think of the climate breakdown. This dichotomy fascinates Dondeyne and makes him want to study it in more detail, albeit pictorially: this ultimately being the true research objective.

Luc Dondeyne does not aspire to be a light-hearted painter. He is captivated by contrasts. His artistic personality is not dominated by unremitting doom and gloom. The painter needs ‘both sides’ and tries to work this out in his paintings. ‘You can see that the situation is incredibly sombre, yet there are always points of light on the horizon. I have to cling to that too, otherwise the reality is unbearable. What isn’t coming our way? Like all my contemporaries, I experienced the oil crisis in the 1970s. When you think about it, it’s been going wrong ever since. New conflicts arise one after the other. Contemporary policy has degenerated into pure crisis management. It’s constant fire-fighting, of both large and small conflagrations; there is hardly any time for distance or reflection. This is merely an observation, not a reproach...’

IV.

The two diverse clusters of works in *Swinging Mirrors* turn the exhibition into a diptych. One can also speak of this in formal terms: the seven ‘abstracta’ and the three ‘bodies’ converge around one central point, *Tractatus* (2022)³. At 95 x 200 cm, is the largest work in the exhibition, both navel and vanishing point. Perhaps *Tractatus*, which depicts a double fan, refers to *Tractatus Logico-Philosophicus* by the Austrian-English philosopher, Ludwig Wittgenstein. It is not only his magnum opus but also the only work to be published during his lifetime. In the philosopher’s own words, it is primarily ethical in nature.

The most famous proposition (no. 7) in the work – despite the treatise’s title – is ‘whereof one cannot speak, thereof one must be silent’. In line with the earlier arguments (1-6), number 7, which is not elucidated, appears to refer to an essential narrowing of philosophy and the importance of *showing* over speaking. In other words, it is not because something is unsayable that it cannot be visualised – for example, in art. Thus understood, Dondeyne’s *Tractatus* is a programmatic work.

Tractatus depicts a survival blanket folded into the shape of a fan. ‘It’s rather showy’ says the painter. ‘It’s almost like a peacock’s tail.’ The seven abstract works flanking *Tractatus* might not be as abstract as we think. Beneath *Antigone*, lies the hint of a female body. In the space-filling canvas *True Mask*, you discern a helmet with almond-shaped eye-holes, of the kind worn by an Hellenic warrior. *Deviant Wing* conceals a human wing – an arm. Who knows, *Echo-Affect* might depict a cellular structure. Dondeyne’s *Swinging Mirrors* are allegories.

Luc Dondeyne concedes that *True Mask* is ominous. ‘There is a dark side to it, even though, at first glance, you see a beautiful motif – a floral motif or a fan.’ All sorts of things are indeed happening in the canvas: the work

is covered in a wood-like veil and it radiates a red glow, as though burning from within.... ‘That incandescence is indeed reminiscent of fire’, agrees the painter. ‘I deliberately used the wood motif, it’s an extremely flammable material..’ As for my free association with the Greek helmet, that idea also finds favour: ‘The Greek character of the mask puts things into a historical context. Conflict is not a recent phenomenon, but on the contrary, it is a systemic flaw in the human phenomenon.’

Antigone (2022) is an embodied abstraction, a body represented in a non-figurative way. ‘The Marian blue is only semblance. It’s a huge challenge for a painter to inject the colour blue into the reflective actuality of (aluminium) foil – it’s something you completely indulge in as a painter... an indescribable and inexhaustible pleasure.’

Echo Affect consists of ‘two mutually seeking and responding spheres. During the pandemic, there was much talk of the echo effect, or how communication spins in circles. I thought, I’m going to turn that into an echo effect.’

V.

With *Stone Flower*, *Rokoko*, *Waiting for the Sun (Day 22)* and *Closed* Luc Dondeyne takes us into his recognisable, swirling universe of delicately painted human figures⁴. We face, respectively, a meticulously observed blonde teenager (detail, frontal), a girl (full, seen from behind) and, amongst others, three resting or dancing adolescents, the Portuguese performers who modelled for Dondeyne.

There is deep affection and love in *Stone Flower*, even for the dancers: it’s palpable. Psychology, warns Dondeyne, is nevertheless a fairly vague concept as far as he is concerned. ‘How it functions exactly, I don’t know. It either happens or it doesn’t. That’s the miracle of painting. In the flamenco tradition, people talk about *duende*, a moment of inspiration. I strongly believe in that. You can perform virtuoso technical feats from which nothing emanates. Virtuosity for its own sake is meaningless. You must endeavour to capture the perfect moment... that split-second when something exceptional happens. What is it exactly? It’s impossible to grasp.’ (Whereof one cannot speak, Luc Dondeyne *shows*.)

The work *Stone Flower*, depicting the improvising trio, is so nimble, decorative, dynamic and infectious that one could be forgiven for wishing its creator a future as a fresco or ceiling painter. The characters are like frolicking twenty-first century *putti*. It abounds with the joy of painting. The canvas possesses a depth that is not depth – an indeterminacy, a ‘background’. *Stone Flower* is bathed in a dazzling blue light: is Dondeyne expressing his love for Tiepolo here?

The same figures appear in *Rokoko*, only now they are sunbathing on a stone balustrade around a nebulous pond – sensual, cooing or purring with pleasure. It is a typically ambiguous ode to life, and of the kind we have

come to expect from Luc Dondeyne⁵.

The blond girl from *Waiting for the Sun (Day 22)* stares straight into the sun. Her eyes are unprotected. Decent anti-glare and UV-protective sunglasses are nowhere to be seen. Worse, with both thumbs and forefingers, the figure pushes her eye muscles upwards, making it impossible to turn away. We are face to face with a blind seer in the making...

A similar short circuit occurs in *Closed*, in which a girl seems to hesitate before a bead curtain. And finally, in *Rokoko*, doesn't one of the characters slip on the stone balustrade? In any case, it is an alienating sight: a shoe, a single bare foot, a senselessly contorted torso. There seems to be something wrong.

VI.

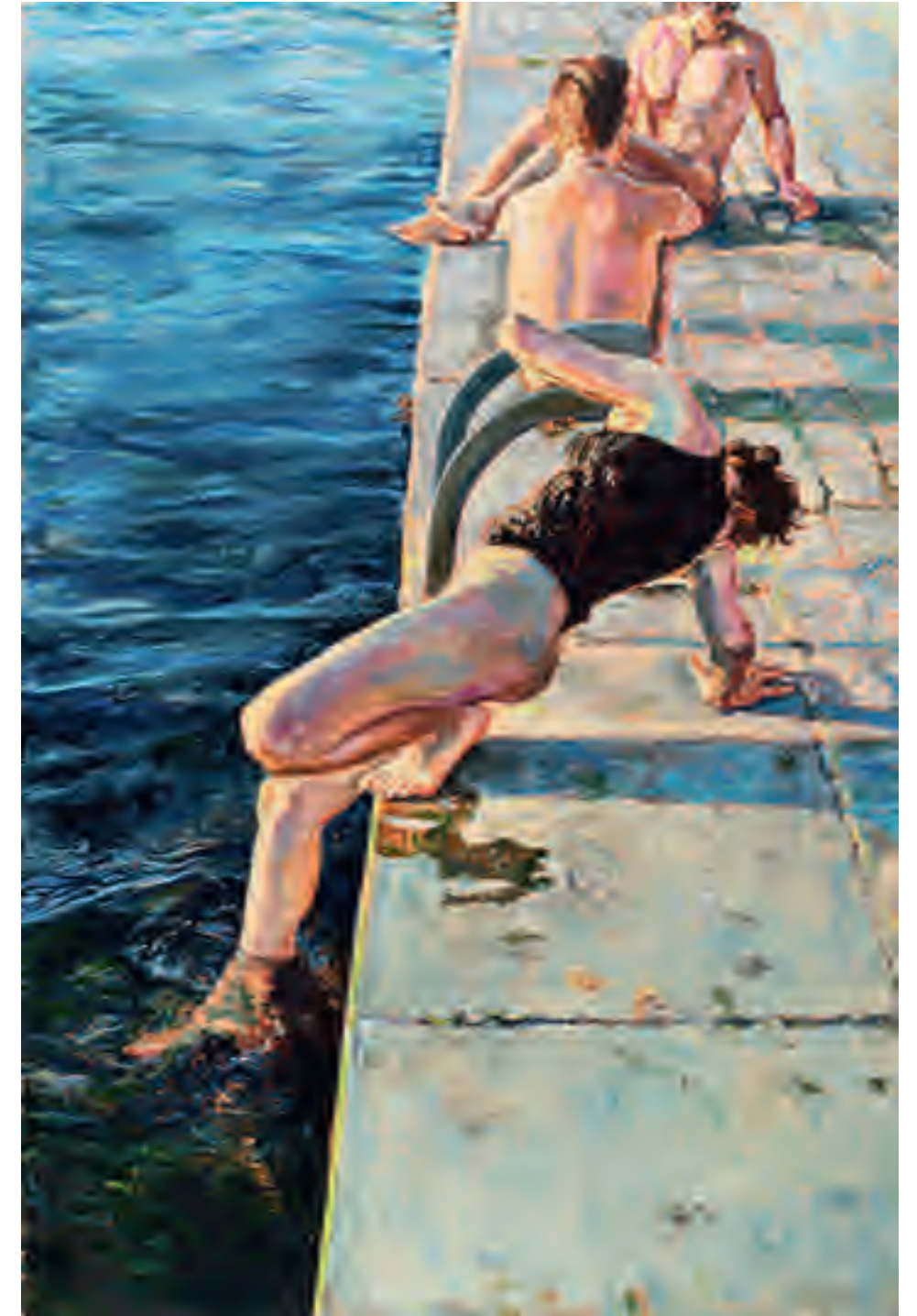
Wittgenstein states in his *Tractatus Logico-Philosophicus* that 'whereof one cannot speak, thereof one must be silent'. And with these words, he pinpoints the limitations of logic and rational thought, whilst also revealing a fundamental layer of meaning for art.

Silently, Luc Dondeyne shows in *Swinging Mirrors* that which cannot be articulated, that which escapes unambiguous interpretation, that which continuously *slips away*,

neither gold nor silver
neither hot nor cold
neither static nor dynamic
neither physical nor abstract
neither introspective nor expressive
neither committed nor indifferent
neither good nor evil.

'There are always bright spots on the horizon.'

Barbara De Coninck, Antwerp, 23 October 2022

1.

Price: 2.99 euros / five stars / 4.7/5 / view all 649 reviews / home delivery 2 to 3 working days or pick-up in shop / product composition: main fabric 92% polyethylene terephthalate (PET), 4% aluminium, 4% resin / 160 x 210 cm / double-sided, gold (top = warm) and silver (top = cool) / store in a clean, dry and dark place / https://www.decathlon.nl/p/overlevingsdeken/_/R-p-12837.

2.

Painting and graphics, secondary education in Ghent.

3.

All works in the exhibition date from 2022. Luc Dondeyne painted his first 'fan' or 'foil' in 2020 at the height of the global pandemic (*Veronica*, 2020, never previously exhibited). 'Veronica committed Christ's image to cloth. In 2020, I folded such a foil until the creases cracked. I hung the result as a fetish – including a blank sheet next to it with the words: "this is the image". *Veronica* marks the beginning of the *Swinging Mirrors* series. You feel the work is slightly sketchier and a bit less finished.' (Interview with Luc Dondeyne, Ramsdonk, 22.09.2022)

4.

'The body is very important to me. I also see a painting, in itself, as a body. I have always enjoyed using the human figure in my work. It is a very complex thing. Without mentioning portraits, therefore, I like to work with figures. There are many references to be found in art history. It still captivates me. Painting is also a very physical act. People forget that. We are so used to looking at images. Whichever way you look at it, painters are limited by their arms. You have to stand on a ladder... or paint a ceiling. That's pure physical exertion.' (Interview with Luc Dondeyne, Ramsdonk, 22.09.2022)

5.

Eric Rinckhout, *Een milde anarchist*, in: *Luc Dondeyne, Third Eye*, MER/Borgerhoff & Lambregts & Galerie Transit, 2019, p. 107: 'Luc Dondeyne thus paints mankind in many manifestations. Intense, colourful, erotic. He photographs what happens around him. He has a keen sense of framing. Above all – perhaps even: exclusively – he has an eye for the twenty-first century 'leisure society', a world in which superficial hedonism has become the norm.'

Luc Dondeyne

Er zijn altijd lichtpunten aan de horizon

Voor het eerst toont Luc Dondeyne in galerie Transit ‘werk dat naar abstractie neigt’. Onmiddellijk voegt de maker er echter aan toe ‘ook dit te hebben *gecounterd*’.

I.

In zijn studio in Ramsdonk, voorbij de bocht aan de Sint-Martinuskerk, licht Luc Dondeyne galant de aanzetten tot zijn nieuwe reeks olieverfschilderijen *Swinging Mirrors* (2022) toe. Hij is uitgegaan van het motief van het security-blanket of isolatiedeken. “Ik heb het object in zijn geometrie proberen te vatten”, bekent hij direct. “De structuur van het materiaal is aantrekkelijk. Opgelegd op de grond, leent de haast gewichtloze folie met dubbelzijdige afwerking – ‘goud’ en ‘zilver’ – zich ideaal voor vormexperimenten.” De mogelijkheden zijn vrijwel identiek aan die van de zilveren wikkel rond de chocoladereep: je kan de folie plooien, uitrekken, rollen, opvouwen, tot prop reduceren of bruut verfrommelen.

Luc Dondeyne zegt het een uitdaging te vinden om als colorist reflecterende materialen te schilderen. Het gegeven bezit een bepaalde ‘alchemie’.

Afgezien van zijn picturale kwaliteiten, is het isolatiedeken een allesbehalve neutraal object.

Door Decathlon wordt het – niet gespeend van cynisme of minstens onverschilligheid – als ‘overlevingsdeken voor eenmalig gebruik’¹ aangeboden ‘met twee functies en twee kanten’. De gouden kant houdt de warmte vast; de zilveren kant houdt het lichaam koel. Slimme sporters en bergwandelaars hebben standaard een exemplaar van het nooddeken in hun rugzak zitten. ‘Gemoedsrust in een klein pakketje’. ‘Good value for the money’. So far so good.

Anders dan aan vakantie, sport en spel herinnert het overlevingsdeken ons in eerste instantie aan de rauwe realiteit van de vluchtelingencrisis. Het vliesdunne, ritselende deken dat thermische isolatie moet garanderen, is sinds 2015 een vertrouwd gezicht, gewikkeld rond de lichamen van uitgeregende of teruggedreven migranten aan muren of prikkeldraadomheiningen bij staatsgrenzen, of van verkleumde en geredde drenkelingen die uit het water of uit bootjes werden gevist. Te vaak werd het thermische deken een ad-hoclijkswade.

Het nooddeken is vandaag bijna even banaal als het mondmasker.

“Ik beschouw de vluchtelingencrisis als een van de grootste vraagstukken van deze tijd”, zegt Luc Dondeyne. “We hebben het kolonialisme ervaren met al zijn nevenwerkingen en gevolgen: ook de vluchtelingencrisis is daar een rechtstreeks onderdeel van. Door internet ligt vandaag de wereld voor iedereen open. Migratie is ook daar een gevolg van. Het is heel begrijpelijk. De vraag is hoe hiermee om te gaan. In mijn nieuwe reeks doeken wil ik liefst niet (al te) letterlijk op de kwestie ingaan, maar het gegeven *formeel* objectiveren *om er vat op te krijgen*. Desalniettemin zijn mijn beelden gelaagd en allesbehalve onschuldig. Zonder melig of sentimenteel te zijn, kunnen ze op de een of andere manier vragen oproepen over het (geo)politieke, (socio)economische en klimaat-debacle.”

II.

Nochtans, wie op basis van deze eerste aftrap gelooft dat het motief van het nooddeken in het nieuwe schilderijenensemble eenzijdig triomfeert, heeft het bij het verkeerde eind. Behalve de zeven doeken waarin het nooddeken de exclusieve hoofdtoon voert, toont Luc Dondeyne drie werken met een totaal verschillende insteek. Hier verschijnen ook menselijke figuren, jong, aantrekkelijk, blakend van gezondheid, sportief, nooit behoeftig aan een security-blanket – duidelijk (?) veilig. Luc Dondeyne spreekt over een ‘contrapunt’.

“Ik ben voor deze werken uitgegaan van de idee van *beweging*,” zegt Luc Dondeyne, “van het *dansante* dat ik, dankzij mijn samenwerking met drie jonge Portugese performers, verder heb uitgewerkt. Ik had dansers nodig als model – bewegende lichamen die ik kon observeren, tekenen, (sch)etsen en fotograferen: ik wilde kunnen werken op basis van fotografisch materiaal. Meestal zijn mijn modellen mensen die min of meer toevallig mijn pad kruisen, maar in dit geval heb ik zelf de koe bij de horens gevat. Elk afzonderlijk kende ik de drie modellen via mijn lespraktijk². Alle drie staan ze in de tekenklas model. Samen poseren – laat staan performen – deden ze echter nog nooit. Ze kenden elkaar slechts vaag van in de gang (de twee meisjes kenden elkaar beter). Maar ik wist dat het zou klikken! Alle drie bevinden ze zich in het gebied tussen kunst, dans en performance. Ook in Portugal hebben ze connecties; ze zijn zeer mobiel en wonen op verschillende plekken. Ze komen uit de buurt van Lissabon.

Ik heb hen gevraagd of we samen iets konden doen rond improvisatie; daar hebben ze gretig ‘ja’ op gezegd. Ik heb in mijn studio, waar nog een heuse oude bühne aanwezig is – een relict van een feestzaal – Braziliaanse muziek opgezet. De improvisatie ging als vanzelf; bewegen was onomsto-

telijk hun tweede natuur... Het was een voorrecht om met hen te kunnen samenwerken. Schilderijen als *Rokoko* of *Stone Flower* maak je heus niet alleen. Ik heb er bewust voor gekozen hen niet te laten improviseren met het overlevingsdeken. Ik wilde dat strikt scheiden.”

III.

Strikt gescheiden of niet, de taferelen met het motief van het nooddeken en die met de menselijke figuren, gaan samen op in de presentatie bij galerie Transit. De titel van de tentoonstelling, *Swinging Mirrors*, mag je van de kunstenaar gerust letterlijk nemen: de dansende, swingende spiegel is wel degelijk de kantelende spiegel uit jouw vestiaire, badkamer of boudoir. Maar is niet ook het overlevingsdeken voor eenmalig gebruik een swinging mirror, met zijn afwisselend goud- en zilverkleurige zijden die het zonlicht capteren en weerkaatsen?

Swinging Mirrors verwijst evenzeer naar muziek, dans en jazz (de ‘swing’) en naar het ‘swingen’ of verglijden van betekenissen: de onbestemdheid van onze attitude tegenover de mondiale beschavings- en klimaatcrisis; de fluctuatie van onze reactiesnelheid tegenover de planeetbedreigende situatie waar we ons vandaag in bevinden. Daarnaast verwijst *Swinging Mirrors* ook naar een eerdere reeks werken waarin water een belangrijke rol speelt. Hierbij draait het immers ook rond de veranderlijkheid van het licht en inhoudelijk is er eveneens de dualiteit en de sfeer van escapisme die uitgaat van stranden en tegelijk de dreiging die kan uitgaan van water, denken we maar aan de klimaatcrisis.

De tweespalt maakt het voor Dondeyne interessant om dergelijke vraagstellingen uit te diepen, zij het dan *picturaal*: dat laatste is uiteindelijk de wérkelijke inzet van het onderzoek.

Luc Dondeyne heeft niet de ambitie een luchtig schilder te zijn. Wat hem boeit is het contrast. Totale zwaarte en somberte domineren niet zijn artistieke persoonlijkheid. De schilder heeft ‘de twee kanten’ nodig en probeert dit in zijn schilderijen uit te werken. “Je kunt de situatie supersomber inzien, toch zijn er altijd lichtpunten aan de horizon. Ik moet me daar ook aan vastklampen, anders wordt de realiteit ondraaglijk. Wat komt er niet allemaal op ons af? Samen met mijn generatiegenoten beleefde ik in de jaren 1970 de oliecrisis. Wanneer je erover nadenkt, hield het naderhand niet meer op. Er duiken alsmaar nieuwe conflicten op. Vandaag is beleid uiteindelijk puur crisisbeleid geworden. Voortdurend moeten kleine en grote branden worden geblust; er blijft nauwelijks tijd of ruimte over voor afstand of reflectie. Dit is een vaststelling, geen verwijt...”

IV.

De twee zeer verscheiden clusters in *Swinging Mirrors* maken van de tentoonstelling een dip-tiek. Ook formeel kan men van een tweeluik spreken: de zeven ‘abstracta’ en de drie ‘lichamen’ scharen zich rond één centraal punt, *Tractatus* (2022)³, met zijn formaat van 95 x 200 cm het grootste werk in de tentoonstelling, navel en vluchtpunt. Misschien verwijst *Tractatus*, dat een dubbele waaier verbeeldt, naar de *Tractatus Logico-Philosophicus*, het eerste hoofdwerk en het enige bij leven gepubliceerde werk van de Oostenrijks-Engelse filosoof Ludwig Wittgenstein, in diens woorden hoofdzakelijk ethisch van aard.

De beroemdste stelling (nr. 7) van het werk – ondanks de titel van het traktaat – is “waarover men niet spreken kan, daarover moet men zwijgen”. In lijn met de eerdere stellingen (1-6), lijkt stelling 7, die niet wordt toegelicht, te slaan op de noodzakelijke vernauwing van de filosofie en op het belang van het *tonen* tegenover het spreken zelf. Het is met andere woorden niet omdat er over iets niet gesproken kan worden, dat het niet getoond kan worden – bijvoorbeeld in de kunst. Zo begrepen is Dondeynes *Tractatus* een programmatorisch werk.

Tractatus beeldt een tot waaier geplooid overlevingsdeken af. “Het heeft iets pronkerigs” in de woorden van de schilder. “Het is bijna een pauwenstaart.”

De zeven abstracta die *Tractatus* flankeren zijn misschien zo abstract nog niet. Onder het beeld *Antigone* vermoed je een vrouwenlichaam. In het ruimtevullende doek *True Mask* lees je de helm met de amandelogige uitsparingen van een Helleens krijger. Onder *Deviant Wing* gaat een menselijke vleugel schuil – een arm. Wie weet verbeeldt *Echo-Affect* een celstructuur. Dondeynes *Swinging Mirrors* zijn allegorieën.

Zelf bestempelt Luc Dondeyne *True Mask* als onheilspellend. “Er zit een duister kantje aan terwijl je op het eerste gezicht tegen een fraai motief aankijkt – een bloemenmotief of een waaier.” Er gebeurt inderdaad van alles in het doek: er ligt een houtstructuurachtige sluier over het werk en er waait een rode gloed doorheen alsof het brandt daarbinnen...

“Die gloed doet inderdaad aan vuur denken”, beaamt de schilder. “Ik heb daarvoor ook het houtmotief gebruikt – een uiterst brandbaar materiaal...” Wat mijn vrije associatie met de Griekse helm betreft, vindt ook dat idee genade: “Het Griekse karakter van het masker plaatst de zaak in een historische context. Het conflict is geen recent fenomeen, wel integendeel een systeemfout in het verschijnsel mens.”

Antigone is een *embodied abstraction*, een lichaam voorgesteld op een abstracte manier. “Het mariale blauw is slechts schijn. Het is een enorme uitdaging voor een schilder om de kleur blauw in het reflecterend gegeven van (aluminium)folie te injecteren – het is iets waar je je als schilder volledig in uitleeft... een onbeschrijflijk en onuitputtelijk plezier.”

Echo Affect bestaat uit “twee bollen die elkaar opzoeken of die elkaar ergens beïnvloeden. Tijdens corona was er veel sprake van het echo-effect, of hoe communicatie in cirkels draait. Ik heb gedacht, ik ga daar echo-affect van maken.”

V.

Met *Stone Flower*, *Rokoko*, *Waiting for the Sun (Day 22)* en *Closed* leidt Luc Dondeyne ons zijn welbekend, wervelend universum van verfijnd geschilderde menselijke figuren⁴ binnen. We kijken aan tegen respectievelijk een strak observerende blonde adolescent (detail, frontaal), een meisje (voluit, vue de dos) en drie lummelende of dansende tieners, o.a. de Portugezen die voor Dondeyne model stonden.

Er zit veel genegenheid en liefde in *Stone Flower* – ook voor de dansers: dat voel je gewoon. Psychologie, waarschuwt Dondeyne, is nochtans wat hem betreft een redelijk vaag gegeven. “Hoe het precies functioneert, weet ik niet. Het is iets wat geschiedt of niet geschiedt: dat is het wonder van de schilderkunst. In de flamencotraditie spreekt men over *duende*, een moment van bezieling. Ik geloof daar sterk in. Je kan technisch iets perfect uitvoeren zonder dat daar iets uit straalt. Virtuositeit op zichzelf betekent niets. Je moet proberen het juiste moment vast te grijpen... het moment waarop iets anders gebeurt. Wat dat is? Dat kun je niet vatten.” (Daarover kan men inderdaad niet spreken: Luc Dondeyne toont het).

Het werk *Stone Flower*, dat een improviserend trio uitbeeldt, is dermate lichtvoetig, decoratief, dynamisch en aanstekelijk dat je zijn maker zowaar een toekomst als fresco- of plafondschilder toewenst. De personages zouden 21ste-eeuwse putti kunnen zijn die dartel langs je heen scheren. Het schildersplezier spat in het rond. Het doek bezit een diepte die geen diepte is – een onbestemdheid, een ‘achtergrond’. *Stone Flower* baadt in adembenemend blauw licht: spreekt Dondeyne hier zijn liefde uit voor Tiepolo?

Dezelfde figuren tref je in het werk *Rokoko*, bij een stenen kade aan de rand van een onbestemde waterpartij, waar ze aan het zonnekloppen zijn – zinnelijk, roekoeënd of spinnend van genot. Het

is een typisch ambigue ode aan het leven zoals we van Luc Dondeyne gewend zijn⁵.

Het blonde meisje uit *Waiting for the Sun (Day 22)* staart recht in de zon. Onbeschermd zijn haar ogen. Nergens de bescherming tegen verblinding en UV-straling van een fatsoenlijke zonnebril. Erger, met beide duimen en wijsvingers spant de figuur haar oogspieren op, zodat weggijken onmogelijk wordt. We staan oog in oog met een toekomstige blinde ziener...

Eenzelfde kortsluiting bij *Closed*, waar een meisje lijkt te aarzelen bij een parelgordijn. En glijdt uiteindelijk in *Rokoko* niet een van de personages uit op de kade? Het is in elk geval een bevreemdend gezicht: één schoen, één blote voet, een om onduidelijke redenen in bochten gewrongen romp. Hier is waarschijnlijk iets fout.

VI.

In zijn *Tractatus Logico-Philosophicus* stelt Wittgenstein dat “waarover men niet spreken kan, daarover moet men zwijgen.” Hij legt daarmee de vinger op de beperkingen van de logica en het rationele denken en onthult tegelijk een fundamentele betekenislaag voor de kunst. Zwijgend toont Luc Dondeyne in *Swinging Mirrors* datgene waarover men niet spreken kan, datgene wat ontsnapt aan eenduidige interpretatie, datgene wat continu *vergljdt*,

goud noch zilver is
warm noch koud
statisch noch dynamisch
lichamelijk noch abstract
introspectief noch expressief
geëngageerd noch onverschillig
goed noch kwaad.

“*Er zijn altijd lichtpunten aan de horizon.*”

Barbara De Coninck, Antwerpen, 23 oktober 2022

1.

Prijs: 2,99 euro / vijf sterren / 4,7/5 / bekijk alle 649 reviews / thuisbezorging 2 tot 3 werkdagen of afhalen in de winkel / productsamenstelling hoofdstof 92% polyethyleentereftalaat (PET), 4% aluminium, 4% hars / 160 x 210 cm / tweezijdig, goudkleurig (boven = warm) en zilverkleurig (boven = koel) / opbergen op een schone, droge en donkere plek / https://www.decathlon.nl/p/overlevingsdeken/_/R-p-12837

2.

Schilderen en grafiek aan het Secundair Kunstinstituut (kunsthumaniora, Gent)

3.

Alle werken in de tentoonstelling dateren van 2022. Luc Dondeyne schilderde zijn eerste ‘waaier’ of ‘folie’ in 2020 in volle coronaperiode (Veronica, 2020, niet eerder geëxposeerd). “Veronica is de vrouw die het beeld van Christus op doek heeft gezet. Ik heb in 2020 zo’n folie gekneet tot ik barsten of plooiën kreeg. Het resultaat heb ik opgehangen als fetisj – inclusief een blanco blaadje ernaast met de duiding: dit is het beeld. *Veronica* is het begin van de reeks *Swinging Mirrors*. Je voelt dat het werk nog wat meer schetsmatig is en iets minder afgewerkt.” (gesprek met Luc Dondeyne, Ramsdonk, 22.09.2022)

4.

Luc Dondeyne: “Het lichaam is voor mij zeer belangrijk. Een schilderij is ook een lichaam op zich voor mij. Ik heb altijd graag de menselijke figuur gebruikt in mijn werk. Het is een zeer complex gegeven. Zonder daarom over portretten te spreken, ga ik graag met figuren aan de slag. Er zijn veel referenties te vinden in de kunstgeschiedenis. Ik ben daar nog altijd sterk door geboeid. Schilderen is ook iets heel fysieks. Mensen vergeten dat. We zijn het zo gewoon naar beelden te kijken. Hoe je het ook draait of keert, je zit als schilder met de beperking van je armen. Je moet op een ladder gaan staan... of een plafond schilderen. Dat is een geweldig fysieke arbeid.” (gesprek met Luc Dondeyne, Ramsdonk, 22.09.2022)

5.

Eric Rinckhout, *Een milde anarchist*, in: Luc Dondeyne, *Third Eye*, MER/Borgerhoff & Lamberigts & Galerie Transit, 2019, p. 107: “Luc Dondeyne schildert de mens dus in veel verschijningsvormen. Verheugd, kleurrijk, erotisch. Hij fotografeert wat om hem heen gebeurt. Hij kadreert scherp. Hij heeft vooral – misschien zelfs: uitsluitend – oog voor de ‘leisure society’ van de 21ste eeuw, een samenleving waar een oppervlakkig hedonisme tot maatstaf is verheven.”

Luc Dondeyne, °1963, Genk

Woont en werkt | lives and works in Ramsdonk

Colofon | colophon

Deze publicatie werd uitgegeven ter gelegenheid van de tentoonstelling
This publication was issued in conjunction with the exhibition
Swinging Mirrors / *Luc Dondeyne* in galerie Transit Mechelen, 13.11 - 11.12.2022

Tekst | *text*: Barbara De Coninck

Vertaling | *translation*: Helen Simpson

Eindredactie | *copy editing*: Luc Franken

Foto's | *photos*: Bert de Leenheer

Lay-out: Luc Dondeyne & Bert de Leenheer

Font: Minio Pro, Garamond & Times

Druk | *print*: Zwartopwit, Herenthout

Oplage | *edition*: 500 ex

Speciale dank aan de dansers en performers | special thanks to the dancers and performers
Inês Cartaxo, Sofia Palma en Robin Vanden Bussche.

Catalogues *Distances* and *Third Eye* available.

Distances contains a catalogue raisonne 2002-2012 and *Third Eye* covers 2013 - 2019.

Galerie Transit

Zandpoortvest 10

BE 2800 Mechelen

www.transit.be | art@transit.be | +32 478 811 441 & +32 475 477 478

Webpage Luc Dondeyne

Instagram

ART SY

Gallery
viewer

INDEX

1. *Blur*, 2022, oil on canvas, 75 x 75 cm [frontcover]
2. *Vista Gorda Ahora*, 2022, pencil, gesso & watercolor on paper, 56 x 38 cm
3. *Colapso del Equilibrio*, 2022, pencil, gesso & watercolor on paper, 56 x 38 cm
4. *Tondo*, 2022 pencil, gesso & watercolor on paper, 56 x 38 cm
5. *Esperanto*, 2022, pencil, gesso & watercolor on paper, 56 x 38 cm
6. *Lamento et Rondo*, pencil, gesso & watercolor on paper, 56 x 38 cm
7. *True Mask*, 2022, oil on canvas, 150 x 150 cm
8. *Rokoko*, 2022, oil on canvas, 120 x 80 cm
9. *Stone Flower*, 2022, oil on canvas, 150 x 140 cm
10. *Modus Exodus*, 2022, oil on canvas, 110 x 170 cm
11. *Kladaradatsch*, 2021, oil on canvas, 100 x 140 cm
12. *Tractatus*, 2022, oil on canvas, 95 x 200 cm
13. *Veronica [The Image of the Crack is a Talisman]*, 2020, oil on canvas, 150 x 110 cm
14. *Sanctimony*, 2022, oil on canvas, 170 x 110 cm
15. *Antigone*, 2022, oil on canvas, 150 x 100 cm
16. *Deviant Wing*, 2022, oil on canvas, 110 x 170 cm
17. *Echo Affect*, 2022, oil on canvas, 70 x 106 cm
18. *Echo Chamber*, 2021, oil on canvas, 105 x 70 cm
19. *Contrapeso*, 2022, oil on canvas, 120 x 90 cm
20. *Waiting for the Sun*, 2022, oil on canvas, 100 x 150 cm
21. *Closed*, 2022, oil on canvas, 106 x 70 cm
22. *Studioview*, September 2022

LUC DONDEYNE

Swinging Mirrors

13.11 - 11.12.22

Galerie TRANSIT